

Bruselj, 7. oktober 2024
(OR. en)

14128/24

LIMITE

ELARG 122

DOPIS O TOČKI POD „I“

Pošiljatelj:	Delovna skupina za širitev in države, s katerimi potekajo pogajanja za pristop k EU
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov (2. del)
Št. predh. dok.:	ST 13824/24
Zadeva:	ŠIRITEV – Pristopna pogajanja z Albanijo = Sklop 1: temeljne pravine

1. V okviru priprav na naslednje zasedanje pristopne konference z Albanijo je Delovna skupina za širitev in države, s katerimi potekajo pogajanja za pristop k EU (COELA), dosegla dogovor o osnutku skupnega stališča Evropske unije o sklopu 1: temeljne pravine (kar vključuje poglavja: Delovanje demokratičnih institucij, Reforma javne uprave, poglavji 23 – Sodstvo in temeljne pravice in 24 – Pravica, svoboda in varnost, Gospodarska merila, poglavja 5 – Javna naročila, 8 – Statistika in 32 – Finančni nadzor).
2. Odbor stalnih predstavnikov naj zato v skladu z notranjo ureditvijo za pogajanja z Albanijo (dok. 10380/1/2022 REV1) odobri skupno stališče iz priloge.
3. Ko bo Odbor stalnih predstavnikov odobril skupno stališče EU, bo to še pred naslednjim srečanjem pristopne konference poslano Albaniji.

KONFERENCA O PRISTOPU

K EVROPSKI UNIJI

- ALBANIJA -

OSNUTEK

SKUPNO STALIŠČE EVROPSKE UNIJE

To stališče Evropske unije temelji na njenem splošnem stališču za pristopno konferenco z Albanijo (AD 5/22 CONF-ALB 2) in zanj veljajo pogajalska načela, ki jih je ta pristopna konferenca potrdila, kar zlasti pomeni, da:

- kakršno koli mnenje, ki ga o določenem poglavju pogajanj izrazita Albanija ali EU, v ničemer ne vpliva na stališče, ki ga lahko zavzameta o drugih poglavjih;
- se dogovori, doseženi med pogajanjmi o posameznih poglavjih, tudi delni, ne morejo šteti kot dokončni, dokler ni dosežen splošni dogovor o vseh poglavjih;

za to stališče veljajo tudi zahteve iz točk 3, 5, 10, 14, 16, 31, 33, 36, 38, 39, 46, 47 in 48 pogajalskega okvira.

EU spodbuja Albanijo, naj nadaljuje proces usklajevanja s pravnim redom EU ter ta pravni red dejansko izvaja in uveljavlja. Prav tako naj že pred pristopom na splošno oblikuje politike in instrumente, ki bodo čim bližji politikam in instrumentom EU.

EU ugotavlja, da Albanija v svojem stališču AD 19/24 CONF-ALB 4 sprejema pravni red EU iz sklopa 1, kakršen je v veljavi na dan 2. oktobra 2024, in izjavlja, da bo do datuma pristopa k Evropski uniji pripravljena za njegovo izvajanje.

1. Delovanje demokratičnih institucij

EU ugotavlja, da je Albanija v svojem ustavnem redu postavila temelje **demokratične države** in si prizadeva za utrditev svojih demokratičnih institucij ter da pravni in institucionalni okvir omogoča demokratični volilni proces. Albanijo poziva, naj odpravi več pravnih nejasnosti in odstopanj, ki jih je izpostavil OVSE/ODIHR, ter obravnava druga skupna priporočila OVSE/ODIHR in Beneške komisije. Dodatno je treba okrepiti zakonodajo o medijih v volilnih kampanjah, zlasti o dezinformacijah in spletnih platformah. Kar zadeva financiranje političnih strank in volilnih kampanj, EU z zadovoljstvom ugotavlja, da je revizija zakonodajnega okvira zagotovila večjo preglednost, vendar je treba izvajanje okrepiti.

EU ugotavlja, da se vloga albanske **skupščine** sčasoma utrjuje. EU spodbuja nadaljnja prizadevanja za izboljšanje preglednosti in odgovornosti, integritete in učinkovitosti, tudi pri sodelovanju parlamenta z nevladnimi organizacijami/organizacijami civilne družbe ter v zvezi s parlamentarnimi publikacijami. EU opozarja, da je delujoči parlament, ki ima učinkovito nadzorno in zakonodajno vlogo, osrednji steber pristopnega procesa. Opozarja tudi, da mora parlament imeti možnost, da za učinkovit nadzor nad delom vlade uporabi vse mehanizme, vključno s preiskovalnimi odbori. EU poudarja, da je konstruktiven in vključujoč politični dialog v parlamentu ključnega pomena in v interesu albanskih državljanov. Ugotavlja tudi, da je, kljub temu da politična polarizacija še vedno negativno vpliva na parlamentarne dejavnosti, parlamentu uspelo z veliko medstrankarsko večino sprejeti zakonodajne spremembe, da bi okrepil svojo vlogo v procesu vključevanja v EU.

EU poudarja, da je pravni, regulativni in institucionalni okvir za **organizacije civilne družbe** na splošno vzpostavljen, vendar so potrebne izboljšave, da se omogoči celovito izvajanje pravnega okvira, zlasti postopkov registracije. Ugotavlja, da je treba postopke posvetovanja izboljšati, da bi postali bolj vključujoči, in povečati njihovo učinkovitost in kakovost ter da so potrebna dodatna prizadevanja in viri za zagotovitev trajnostnega in spodbudnega okolja za civilno družbo.

2. Reforma javne uprave

EU ugotavlja, da je Albanija zmerno pripravljena na **strateški okvir reforme javne uprave**.

Poudarja, da mora Albanija pravočasno razviti in sprejeti novo strategijo za reformo javne uprave in upravljanje javnih financ, da bi zagotovila kontinuiteto reform. Zagotoviti bi bilo treba splošno skladnost strategije za reformo javne uprave z drugimi strateškimi dokumenti in dokumenti o načrtovanju politik ter finančno vzdržnost reform, povezanih z reformo javne uprave. EU poudarja, da je sistem za usklajevanje politik še vedno zapleten in bi ga bilo treba poenostaviti ter da bi bilo treba okrepiti usklajevanje in politično usmerjanje za izvajanje in spremljanje reform.

EU poudarja, da je Albanija zmerno pripravljena na **razvoj in usklajevanje politik**. Na področju razvoja politik je zakonodaja delno usklajena s standardi EU. EU poudarja, da mora Albanija nadgraditi svoj regulativni okvir, da bi izboljšala srednjeročno načrtovanje politik, razširila uporabo ocene regulativnega učinka na vso sekundarno zakonodajo in okrepila vlogo parlamentarnega nadzora nad vlado.

EU ugotavlja, da je albanska zakonodaja o **javni upravi** na splošno usklajena s temeljnimi načeli preglednega, na dosežkih temelječega zaposlovanja, napredovanja in odpuščanja. Vendar je treba določbe o zaposlovanju in napredovanju na podlagi dosežkov v praksi dosledno izvajati na vseh ravneh. Ugotavlja tudi, da mora Albanija reformirati svoj plačni sistem, da bo preglednejši in pravičnejši z jasnimi merili za dodatke k plači in zvišanje plač. EU poudarja, da bi morala Albanija uskladiti in izvajati tudi sistem razvrstitve delovnih mest v vseh institucijah.

EU ugotavlja, da sedanji pravni okvir za **organizacijo osrednjih upravnih organov** ne zagotavlja jasne tipologije in meril za ustanovitev podrejenih organov niti ne pojasnjuje razmejitve odgovornosti med nadzornimi in podrejenimi organi. Albanijo poziva, naj to vprašanje obravnava in okrepi nadzor zadevnih ministrstev nad podrejenimi agencijami. EU nadalje poudarja, da bi morala Albanija izboljšati preglednost javnih institucij, tudi z izboljšanjem dostopa državljanov do javnih informacij.

EU opozarja, da je digitalizacija pot k boljši javni upravi, ki zagotavlja učinkovitejše, uspešnejše in visokokakovostne e-storitve z nižjimi upravnimi stroški in bremenom za državljane in podjetja. EU ugotavlja, da je Albanija začela ambiciozen proces **digitalizacije javnih storitev**, ki trenutno dosega približno 95 % vseh javnih storitev. Albanijo poziva, naj vsem državljanom in podjetjem zagotovi enako obravnavo in dostopnost upravnih storitev. Spodbuja jo tudi, naj si še naprej prizadeva za poenostavitev upravnih postopkov in storitev ter okrepi kibernetiko varnost. EU je seznanjena z načrti Albanije, da bo revidirala svojo zakonodajo o interoperabilnosti. V zvezi s tem EU opozarja, da je treba okrepiti tudi čezmejno interoperabilnost z nacionalnim okvirom interoperabilnosti, ki je v celoti usklajen z evropskim okvirom interoperabilnosti, ki bo podlaga za interoperabilne, na človeka osredotočene digitalne javne storitve. EU spodbuja Albanijo naj spremlja razvoj pravnega reda EU na digitalnem področju, zlasti zakonodaje EU o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja (uredba eIDAS), ki se trenutno revidira, da bi vzpostavili nacionalno denarnico za digitalno identiteto.

EU ugotavlja, da ima Albanija vzpostavljen dobro uveljavljen okvir za **upravljanje javnih financ**. Poudarja, da mora Albanija še izboljšati srednjeročni proračunski okvir in povečati institucionalne zmogljivosti za spremljanje fiskalnih tveganj ter izboljšati upravljanje javnih naložb. Albanijo spodbuja, naj ustanovi fiskalni svet, da bi okrepila verodostojnost fiskalnih politik v državi.

3. Poglavje 23 – Sodstvo in temeljne pravice

EU poudarja, da je albanski zakonodajni in institucionalni okvir pri **delovanju sodstva** zelo usklajen s pravnim redom EU in ustreznimi evropskimi standardi. Seznanjena je z načrtom Albanije za nadaljnji napredek pri **reformi pravosodja** iz leta 2016, tako da bo še naprej krepila neodvisnost sodnikov ter pravosodnega in tožilskega sistema, utrdila odgovornost in integriteto na vseh ravneh, zagotovila dostopnost in kakovost pravosodja, ter za učinkovito zagotavljanje pravice v skladu s pravnim redom EU in evropskimi standardi.

EU je seznanjena z napredkom Albanije pri **neodvisnosti in nepristranskosti** pravosodnega in tožilskega sistema. EU je seznanjena z načrti Albanije, da bo še naprej razvijala zmogljivost, neodvisnost in učinkovitost avtonomnih pravosodnih organov ter utrjevala napredek z imenovanji na podlagi dosežkov in poklicnim napredovanjem, s čimer bo izboljšala preglednost napredovanj, dosledno podpirala in izvajala temeljita redna preverjanja integritete med sodniško kariero. Seznanjena je tudi z zavezo Albanije, da bo upoštevala visoke standarde, določene v postopku preverjanja, in zagotovila učinkovito uporabo pravil o naključnem dodeljevanju zadev v praksi. EU pozdravlja tudi načrte Albanije za nadaljnjo krepitev odpornosti pravosodnih institucij na primere notranjega in zunanjega vmešavanja. EU poudarja, da morata tako izvršilna kot zakonodajna oblast Albanije prednostno spoštovati in v celoti izvajati zavezujoče odločitve ustavnega sodišča. Poudarja tudi, da mora Albanija pri imenovanju članov samoregulativnih organov ter drugih ključnih pravosodnih in tožilskih organov zagotoviti najvišjo integriteto, preglednost in standarde, ki temeljijo na dosežkih.

EU ugotavlja, da pravni in institucionalni okvir v Albaniji zagotavlja trdno ureditev **odgovornosti**. Z zadovoljstvom ugotavlja tudi, da Albanija še naprej dobro izvaja postopek preverjanja in da namerava postopek preverjanja pravilno zaključiti v ustavnih rokih pod nadzorom mednarodne nadzorne misije. EU poudarja, da mora Albanija še naprej uvajati kazenske postopke proti sodnikom in tožilcem, obtoženim kaznivega ravnanja med postopkom preverjanja, ter da je treba uporabljati visoke standarde, določene v postopku preverjanja. EU ugotavlja tudi, da namerava Albanija zagotoviti, da bodo inšpekcijske službe in avtonomne institucije, zlasti visoki pravosodni inšpektor, visoki sodni svet in visoki tožilski svet, dosledno omogočale dobre rezultate na področju odgovornosti in integritete v pravosodnem sistemu na vseh ravneh. Albanija mora pri imenovanju članov visokega sodnega sveta in visokega tožilskega sveta, ki niso sodniki, zagotoviti, da se v kar največji meri upoštevajo integriteta in dosežki.

EU ugotavlja, da ima Albanija dobro podlago za **kakovost in učinkovitost** pravosodnega sistema. Z zadovoljstvom ugotavlja, da namerava Albanija zagotoviti zadostne človeške in finančne vire, da bo lahko sodstvo delovalo v celoti, učinkovito in neodvisno ter zagotavljalo pravico do dostopa do pravnega varstva. EU z zadovoljstvom poudarja, da namerava Albanija okrepiti šolo za sodnike, med drugim z izboljšanjem sprejemnih izpitov na podlagi načel preglednosti in poštene konkurence, da bi osebam, ki želijo postati sodniki, ponudila visokošolsko izobraževanje. Seznanjena je z načrtom Albanije, da izboljša orodja IT, ki so na voljo sodiščem, ter poziva k pravočasni vzpostavitvi integriranega sistema vodenja zadev in stalnemu zapolnjevanju preostalih prostih mest za sodnike, kar je nujno za učinkovitost pravosodja.

EU ugotavlja, da je albanski zakonodajni in institucionalni okvir za **boj proti korupciji** delno usklajen s pravnim redom EU. EU pozitivno ocenjuje nekatere pravnomočne obsodbe visokih uradnikov zaradi obtožb korupcije. EU kljub temu poudarja, da korupcija prevladuje na večini področij javnega in poslovnega življenja, tudi v vseh vejah centralne in lokalne uprave in institucij, ter še vedno vzbuja resno zaskrbljenost. Poleg tega ugotavlja, da so imeli protikorupcijski ukrepi doslej na splošno omejen učinek, zlasti v sektorjih, ki so najbolj izpostavljeni tveganju korupcije. EU je seznanjena z načrti Albanije, da bo dodatno spremenila svoj pravni in institucionalni okvir za boj proti korupciji, zmanjšala njegovo zapletenost in zagotovila njegovo učinkovitost. EU poudarja, da mora Albanija doseči odločilen napredek v boju proti nekaznovanju ter splošni in razširjeni naravi korupcije, in z zadovoljstvom ugotavlja, da namerava Albanija okrepiti institucionalne zmogljivosti in usklajevanje institucij za preprečevanje korupcije, utrditi operativne in človeške zmogljivosti specializiranega tožilca za boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu (SPAK) in sodišč SPAK ter doseči dobre rezultate pri sistemskem zatiranju korupcije, zlasti na visoki ravni, vključno z dokončnim odvzemom premoženja. EU je seznanjena z načrtom Albanije za povečanje učinkovitosti okvira za preprečevanje korupcije, tudi s sistematičnim in učinkovitim obravnavanjem priporočil Skupine držav proti korupciji (GRECO) pri Svetu Evrope. EU ugotavlja, kako pomembno je, da Albanija zagotovi, da bodo prihodnje pravne spremembe kazenske zakonodaje, vključno z morebitnimi amnestijami, v skladu s pravnim redom EU in evropskimi standardi ter da bo pri njih upoštevan načrt države za dosledno zmanjševanje korupcije.

EU ugotavlja, da je albanski pravni in institucionalni okvir delno usklajen s pravnim redom EU in evropskimi standardi na področju **temeljnih pravic**, ter poudarja, da je treba okrepiti izvajanje, da se zagotovi uživanje temeljnih pravic v praksi, vključno s krepitvijo zmogljivosti neodvisnih institucij za temeljne pravice.

EU ugotavlja, da so potrebna nadaljnja prizadevanja za zagotovitev varstva osebnih podatkov v Albaniji. EU je seznanjena z načrtom Albanije, da svoj pravni okvir za **varstvo osebnih podatkov** uskladi s pravnim redom EU ter okrepi institucionalno zmogljivost komisarja za obveščanje in varstvo osebnih podatkov ter javnih in zasebnih upravljavcev, da bi zagotovila učinkovito uveljavljanje pravice, vključno z ukrepi za ozaveščanje javnosti. EU poudarja, da namerava Albanija učinkovito preiskati kršitve pravic do varstva podatkov, tudi kršitve velikega obsega.

EU ugotavlja, da je pravni in institucionalni okvir Albanije na področju **svobode izražanja** delno usklajen s pravnim redom EU in ustreznimi evropskimi standardi ter da so še vedno potrebne precejšnje izboljšave. EU z zadovoljstvom ugotavlja, da namerava Albanija omogočiti temeljito reformo pravnega in regulativnega okvira ter uvesti potrebne izvedbene in izvršilne ukrepe, da bi: okrepila preglednost lastništva medijev, pluralnosti medijev in uredniško neodvisnost, izboljšala preglednost financiranja medijev iz zasebnih in državnih sredstev ter okrepila avtonomijo medijskega regulatorja in neodvisnost državne radiotelevizije. EU ugotavlja, da se razmere v zvezi z verbalnimi in fizičnimi napadi, kampanjami blatenja in strateškimi tožbami za onemogočanje udeležbe javnosti (SLAPP), ki so usmerjene proti novinarjem, niso izboljšale in jih je treba obravnavati tudi v prihodnje. EU poudarja, da mora Albanija v celoti razveljaviti kazenske določbe o žalitvah in obrekovanju ter civilne vidike obrekovanja uskladiti z evropskimi standardi. EU poudarja, da bo potrebno pozorno nadaljnje ukrepanje, da bi se formalni ukrepi in zaščitni ukrepi učinkovito izvajali in prinesli oprijemljive izboljšave, kar zadeva varnost novinarjev in njihove delovne pogoje. Vsaka sprememba pravnega okvira bi morala biti v skladu z evropskimi standardi in priporočili, vključno z mnenji Beneške komisije, ter predmet vključujočih posvetovanj z medijskimi organizacijami in civilno družbo.

Kar zadeva **enakost spolov in nediskriminacijo**, kjer je Albanija dosegla delno uskladitev s pravnim redom Unije, je EU seznanjena z načrti Albanije, da v celoti uskladi svoj pravni okvir o nediskriminaciji s pravnim redom Unije in zagotovi njegovo učinkovito izvajanje, vključno z izvrševanjem s strani komisarja za nediskriminacijo, tudi glede LGBTIQ oseb. Seznanjena je tudi z načrti Albanije za popolno uskladitev s pravnim redom Unije na področju enakosti spolov, vključno z Istanbulsko konvencijo, zlasti za učinkovit boj proti nasilju na podlagi spola, povečanje institucionalnih zmogljivosti, vključno z organi za enakost, in izboljšanje trajnosti zatočišč za žrtve nasilja. EU poudarja, da je treba zagotoviti pravočasno izvajanje ukrepov, vključno z uskladitvijo pravnih določb o nediskriminaciji, se boriti proti kaznivim dejanjem iz sovraštva in sovražnemu govoru ter nasilju na podlagi spola, ter zagotoviti enakost spolov. Albanijo poziva, naj dodeli ustrezna sredstva za povečanje institucionalnih zmogljivosti ter zagotovi vzdržnost storitev pravnega varstva in pomoči žrtvam. Albanija se zavezuje, da bo še naprej spodbujala pravice invalidov.

EU je seznanjena z načrtom Albanije, da podpre in okrepi varstvo **otrokovih pravic** z razširitvijo razpoložljivosti oskrbe v skupnosti, da bi zmanjšala institucionalizacijo otrok. EU ugotavlja, kako pomembno je, da Albanija doseže odločilen napredek pri dokončanju prehoda na oskrbo v skupnosti, tudi za invalidne otroke. EU poudarja, da je treba pravočasno izvesti reformo, da se zagotovi spoštovanje načela največje koristi otroka.

Kar zadeva **lastninsko pravico**, EU ugotavlja, da je Albanija sprejela izvedbeno zakonodajo glede zakona o katastru in zakona o dokončanju postopkov prehodnega lastništva, vendar še vedno obstajajo veliki izzivi pri izvajanju. Natančneje, v skladu s časovnim načrtom za poglavji o pravni državi bo vzpostavljen učinkovit in pregleden sistem registracije in integriranega upravljanja nepremičnin, ki bo zagotavljal jasne in varne lastninske pravice v Albaniji, da se zagotovi, da bo v praksi mogoče do leta 2030 prek popolnoma digitalizirane storitve pridobiti lastninsko pravico. V zvezi s tem je Albanija določila dva vmesna cilja za leto 2026 oziroma leto 2028. Prvi cilj se nanaša na digitalizacijo katastrskih kart, drugi pa na zaključek prve registracije. V zvezi s tem EU prav tako poudarja, da mora Albanija zagotoviti objavo katastrskih kart v skladu s procesom digitalizacije, ki pa je zaenkrat še vedno omejen. Poudarja, da mora Albanija zagotoviti tudi, da državna katastrska agencija, kot je opredeljena v veljavnem pravnem okviru Albanije, po objavi posameznih katastrskih kart in ko zainteresirana stran predloži zahtevane dokumente za registracijo svojega premoženja, v predpisanem 45-dnevem roku izda končno potrdilo o premoženju ali obvesti zainteresirano stran, da lastninsko pravico za zadevno nepremičnino uveljavljajo tudi tretje osebe (državne ali zasebne), tako da se lahko obrne na sodišče. Poleg tega poziva državno katastrsko agencijo, naj z načrtom za boj proti korupciji uvede stroge protikorupcijske ukrepe, v katerih bodo upoštevane povratne informacije deležnikov, da bi se s tem izboljšale preglednost, učinkovitost in odgovornost pri zagotavljanju storitev od leta 2025 naprej, kot je tudi predvideno v časovnem načrtu za poglavji o pravni državi. EU prav tako poudarja, da je prejemanje rednih in temeljitih pojasnil v zvezi z izvajanjem načrta za boj proti korupciji še vedno ključnega pomena. Poudarja tudi, da bi moralo biti delovanje t. i. agencije za obravnavanje premoženja prav tako popolnoma pregledno. Poziva k določitvi realističnega časovnega okvira, da bi bile morebitne odškodnine izvršene do leta 2026, kot je predvideno v časovnem načrtu za poglavji o pravni državi. V zvezi s tem poziva albanske oblasti, naj obravnavajo tudi vprašanje ponaredb dokumentov, kot je opisano v sklepih Sveta o širitvi iz decembra 2023. Poleg tega EU ponovno opozarja, da je revizija zakonov o naložbah v skladu z dobrimi praksami EU še vedno najpomembnejša prednostna naloga, ki jo je treba izvesti do leta 2026, kot je predvideno v programu reform iz načrta za rast. Albanske oblasti zlasti poziva, naj zagotovijo, da bodo razlastitve v imenu „javnega interesa“ spremljale pravične odškodnine za zakonite lastnike. Poudarja tudi, da bi jasen postopek razvrščanja nepremičnin (orna zemljišča ali zemljišča za gradnjo) pomagal preprečiti napačne razvrstitve ali kakršne koli zlorabe. EU je seznanjena s tem, da Albanija namerava zagotoviti učinkovito sodno varstvo in dosledno izvrševanje sodb sodišč na tem področju, zlasti sodb Evropskega sodišča za človekove pravice.

Seznanjena je tudi z načrti Albanije za zaščito in spodbujanje pravic pripadnikov **manjšin** v skladu z njenimi mednarodnimi obveznostmi ter evropskimi in mednarodnimi standardi, med drugim z zagotavljanjem učinkovitega izvajanja zakonodajnega okvira. Albanijo še naprej poziva, naj do konca leta 2024 sprejme preostale izvedbene podzakonske akte v zvezi s samoopredelitvijo in drugimi sorodnimi pravicami, pa tudi z uporabo jezikov narodnih manjšin v stikih z upravnimi organi in javnimi organi, kot je predvideno v časovnem načrtu za poglavji o pravni državi. Poudarja, da bi moralo v skladu s sklepi Sveta o širitvi iz decembra 2023 hitro sprejetje in izvajanje teh podzakonskih aktov na celotnem ozemlju potekati v skladu z evropskimi in mednarodnimi standardi ter v sodelovanju z vsemi ustreznimi deležniki. EU poziva albanske oblasti, naj pri sprejemanju navedenih podzakonskih aktov zagotovijo, da se pravica do svobodne samoopredelitve spoštuje tako v zakonodaji kot v praksi ter v skladu z evropskimi in mednarodnimi standardi. EU ugotavlja tudi, da je treba okrepiti institucionalno zmogljivost državnega odbora za narodne manjšine in lokalnih organov. Kar zadeva romsko in egiptovsko manjšino, je EU seznanjena z načrti Albanije, da izpolni zaveze iz Poznanske deklaracije na področju izobraževanja, zaposlovanja, stanovanj in zdravja ter okrepi nacionalno kontaktno točko za Rome. Albanijo poziva, naj dodeli ustrezna nacionalna sredstva za izvajanje ukrepov politike in okrepi usklajevanje na tem področju. Ugotavlja tudi, da ima Albanija vzpostavljene določbe, ki pripadnikom manjšin omogočajo, da ohranjajo in razvijajo svojo kulturno dediščino ter širijo znanje o svoji zgodovini.

EU poudarja, da mora Albanija ob pristopu zagotoviti popolno uskladitev svojega zakonodajnega okvira s pravnim redom EU, da bi zagotovila polno uživanje **pravic iz državljanstva EU**.

4. Poglavje 24 – Pravica, svoboda in varnost

EU ugotavlja, da ima Albanija vzpostavljen pravni in institucionalni okvir za **boj proti organiziranemu kriminalu**, čeprav je treba sprejeti spremembe, da bi ga v celoti uskladili s pravnim redom EU, ki vključuje zakonodajo o inkriminaciji pranja denarja ter o povrnitvi in odvzemu sredstev. EU poudarja, da sodelovanje Albanije na področju odkrivanja in pregona kaznivih dejanj z državami članicami EU, Cepolom, Europolom in Eurojustom ter zelo dejavno sodelovanje v EMPACT prinašata pozitivne rezultate. EU ugotavlja, da bi bilo treba ta prizadevanja še okrepiti. Poudarja tudi, da so potrebna nadaljnja prizadevanja za utrditev rezultatov pri preiskovanju, pregonu, pravnomočnih obsodbah ter zasegu in zaplembi premoženja, povezanega z organiziranim kriminalom in pranjem denarja, ter v zvezi s proaktivnim in učinkovitim mednarodnim sodelovanjem. EU ugotavlja, da bi morala Albanija zagotoviti ustrezna sredstva institucijam, ki se borijo proti organiziranemu kriminalu. Seznanjena je tudi z namero Albanije, da bo zagotovila, da bodo kazenske postopke od začetka sistematično spremljale finančne preiskave, in da bo razvijala zmogljivosti za obravnavo zapletenih finančnih preiskav. Prav tako je seznanjena z zavezo Albanije, da bo povečala zaseg in zaplembo sredstev ter zamrznila sredstva, povezana s kriminalnimi dejavnostmi, in spodbujala njihovo ponovno uporabo za socialne namene.

EU ugotavlja, da je bila Albanija počasni prekinitvi načrtovanega programa davčne amnestije in prostovoljnega programa izpolnjevanja davčnih obveznosti umaknjena s seznama Projektne skupine za finančno ukrepanje (FATF) z jurisdikcijami, nad katerimi se izvaja poostren nadzor. Ugotavlja, da mora Albanija zagotoviti, da bodo prihodnje pravne spremembe kazenskega prava, vključno z načrtovanimi amnestijami in prostovoljnimi programi izpolnjevanja davčnih obveznosti, skladne z načrti države in bodo pospešile boj proti organiziranemu kriminalu ter bodo usklajene z ustreznim pravnim redom EU in mednarodnimi standardi, kot so tisti, ki sta jih določila Moneyval in FATF.

EU poziva Albanijo, naj sprejme vso potrebno zakonodajo in izvedbene ukrepe na področju **kibernetske kriminalitete** ter pristopi k drugemu dodatnemu protokolu k Budimpeški konvenciji za učinkovit boj proti kibernetiki kriminaliteti. Ugotavlja, da bi morala Albanija doseči dobre rezultate pri preprečevanju in zatiranju kibernetike kriminalitete, zlasti z vzpostavitvijo učinkovitejšega odzivanja na področju odkrivanja in pregona kaznivih dejanj, s poudarkom na odkrivanju, sledljivosti in pregonu storilcev kaznivih dejanj v kibernetičnem prostoru.

EU je seznanjena z namero Albanije, da bo inkriminirala vse oblike **spolne zlorabe otrok**, in jo poziva, naj posebno pozornost nameni zaščiti in preprečevanju (vključno s preprečevanjem ponovne viktimizacije) spolne zlorabe otrok na spletu in drugje.

EU ugotavlja, da je v Albaniji na voljo veliko strelnega orožja, in jo poziva, naj zmanjša nezakonito posedovanje **strelnega orožja in trgovino z njim**. Poudarja, da mora Albanija svoje ukrepe uskladiti s cilji regionalnega časovnega načrta za boljši nadzor nad osebnim in lahkim orožjem na Zahodnem Balkanu. Je tudi seznanjena z načrtom Albanije za okrepitev prizadevanj za ozaveščanje, obveščanje in izobraževanje o nevarnostih in tveganjih, povezanih z zlorabo in nezakonitim posedovanjem strelnega orožja/osebnega in lahkega orožja (SALW) ter trgovino z njim, pa tudi za zmanjšanje nedovoljenega strelnega orožja z legalizacijo, prostovoljno predajo in onesposobitvijo.

EU ugotavlja, da je Albanija država izvora in tranzita ter ciljna država **trgovine z ljudmi** in da mora okrepiti svoje ukrepe za boj proti trgovini z ljudmi, s poudarkom na znatnem vplivu na ženske in dekleta. Poudarja, da namerava Albanija izboljšati zgodnje odkrivanje in zaščito žrtev s pristopom, osredotočenim na žrtve, ki bi ga bilo treba bolje in dosledneje vključiti v preiskave in pregon. EU poudarja, da mora Albanija doseči dobre rezultate pri proaktivnih preiskavah, pregonu in pravnomočnih obsodbah na tem področju.

EU ugotavlja, da albanski organi odkrivanja in pregona kaznivih dejanj **na področju drog** dobro **sodelujejo** s pristojnimi organi v državah članicah EU. Albanijo poziva, naj sprejme krovni strateški okvir na tem področju. Poudarja, da bo poleg sprejetja formalnega okvira bistveno, da Albanija pokaže splošen strateški pristop k učinkovitemu in doslednemu boju proti pridelavi in proizvodnji prepovedanih drog ter trgovini z njimi. Seznanjena je tudi z namero Albanije, da bo okrepila in operacionalizirala svoj institucionalni okvir, zlasti z ustanovitvijo nacionalnega observatorija za droge in delujočega nacionalnega sistema zgodnjega opozarjanja o izmenjavi informacij o novih psihoaktivnih snoveh. EU poudarja, da mora Albanija doseči dobre rezultate na področju zasegov in uničenja drog ter zaplembe zadevnih sredstev.

EU ugotavlja, da ima Albanija vzpostavljen strateški, pravni in institucionalni okvir za **boj proti terorizmu**, ki pa ga je treba spremeniti, da bo v celoti usklajen s pravnim redom EU. Seznanjena je z namero Albanije, da bo zagotovila ustrezna sredstva, okrepila medagencijsko in mednarodno sodelovanje ter okrepila mehanizme za vodenje zadev in mehanizme za napotitve. EU je seznanjena s prizadevanji za preprečevanje nasilnega ekstremizma in boj proti njemu, zlasti s konsolidacijo Centra za boj proti nasilnemu ekstremizmu. Še naprej je treba ceniti dosedanja prizadevanja ter hkrati namenjati pozornost radikalizaciji v zaporih in razširjanju terorističnih vsebin na spletu. EU ugotavlja, da sta regionalno sodelovanje in izmenjava občutljivih informacij z Europolom in državami članicami zadovoljiva. Poudarja, da so potrebna nadaljnja prizadevanja za obravnavanje financiranja terorizma in pranja denarja, zlasti z izboljšanjem učinkovitosti preiskav v zvezi s financiranjem terorizma. Hkrati tudi ugotavlja, da Albanija trenutno spreminja svojo zakonodajo, ki ureja uporabo evidence podatkov o potnikih (PNR), da bi okrepila zmogljivosti za boj proti terorizmu in hudim kaznivim dejanjem, ki so povezana z letalskim prevozom.

EU ugotavlja, da se Albanija zavezuje, da bo **zaščitila kritično infrastrukturo** z revizijo svojega pravnega okvira za odpornost kritičnih subjektov, izboljšanjem zmogljivosti za odkrivanje kritične infrastrukture in oblikovanjem meril za njeno upravljanje, vključno z analizo tveganja. Albanija bi morala zagotoviti varno uvedbo omrežij 5G in celovito izvajanje zbirke orodij EU za kibernetско varnost 5G.

EU ugotavlja, da so temeljna načela pravosodnega **sodelovanja v kazenskih, civilnih in gospodarskih zadevah** v Albaniji zapisana v njeni zakonodaji, vendar je potrebno nadaljnje usklajevanje s pravnim redom EU. Seznanjena je z namero Albanije, da bo ratificirala preostale relevantne mednarodne konvencije na področju pravosodnega sodelovanja, zlasti Haaško konvencijo o sporazumih o izbiri sodišča (2005). Hkrati poziva Albanijo, naj okrepi svoje upravne zmogljivosti, da bi izpolnila zahteve EU glede pravosodnega sodelovanja v kazenskih, civilnih in gospodarskih zadevah.

EU ugotavlja, da mora Albanija na področju **migracij** posodobiti svojo celovito nacionalno strategijo za migracije in z njo povezan akcijski načrt ter še naprej izvajati akcijski načrt EU za Zahodni Balkan, ki ga je Komisija predstavila decembra 2022. Poudarja, da mora Albanija tudi pripraviti, sprejeti, izvajati, preizkusiti in ustrezno financirati načrt za ravnanje v nepredvidljivih razmerah, ki bi bil uporabljen v primeru velikega števila prihodov migrantov in prosilcev za azil. EU je seznanjena tudi z namero Albanije, da bo sprejela potrebne spremembe na področju zakonitih migracij, da bi jih uskladila z nekaterimi določbami o združitvi družine, enotnim dovoljenjem in nedavnimi spremembami v zvezi z modro karto EU. Albanijo poziva, naj sprejme spremembe na področju nedovoljenih migracij, med drugim tudi zaradi uskladitve z direktivo o sankcijah zoper delodajalce¹. EU pozdravlja ponovno vzpostavitev preiskovalnih pooblastil v okviru policijskega oddelka za meje in migracije. Ugotavlja, da je treba okrepiti število zaposlenih v oddelku in njegovo zmogljivost. Poudarja, da Albanija zelo dobro sodeluje z državami članicami in agencijo Frontex pri operacijah ponovnega sprejema in vračanja. Državo poziva, naj zagotovi ustrezne sprejemne zmogljivosti in uporablja postopke vračanja v skladu z zakonom o tujcih in pravnim redom EU.

EU je seznanjena s sodelovanjem z Agencijo Evropske unije za azil pri krepitvi nacionalnega **azilnega** in sprejemnega sistema. Albanijo poziva, naj zagotovi kakovostno izvajanje nedavnega zakona o azilu in razvija potrebne dodatne upravne zmogljivosti, hkrati pa zagotovi nadaljnje usklajevanje s pravnim redom EU. Poziva jo tudi, naj sistematično izvaja napotitve v azilni postopek. EU je tudi seznanjena z namero Albanije, da bo pri obravnavi prošenj za azil uporabljala storitve in podporo, ki jih neposredno zagotavlja vlada. Ugotavlja, da so še vedno potrebna stalna in trajna prizadevanja za obravnavo vprašanja številnih državljanov Albanije, ki v državah članicah EU vlagajo neutemeljene prošnje za azil.

¹ Direktiva 2009/52/ES.

EU ugotavlja, da **vizumska politika** Albanije še ni v celoti usklajena z vizumsko politiko EU. Opozarja, da začasna odprava vizumske obveznosti ni v skladu s pravnim redom EU. EU je seznanjena s tem, da je Albanija predstavila načrt za uskladitev svoje vizumske politike z EU, in jo poziva, naj v zvezi s tem pravočasno ukrepa. Ugotavlja tudi, da bodo zaradi uskladitve z vizumskim informacijskim sistemom (VIS) potrebne dodatne tehnične prilagoditve albanskih informacijskih sistemov.

EU je seznanjena z dobrim in stalnim operativnim sodelovanjem z agencijo Frontex pri varovanju meja v okviru skupne operacije v zvezi s **schengenskimi in zunanjimi mejami**, ki se izvaja od leta 2019. Opozarja, da se bo ta del pravnega reda za Albanijo uporabljal šele po sprejetju sklepa Sveta o odpravi kontrole oseb na notranjih mejah na podlagi takrat veljavne schengenske ocene o pripravljenosti Albanije ter ob upoštevanju poročila Komisije, v katerem bo potrjeno, da Albanija še naprej izpolnjuje zaveze, ki se nanašajo na schengenski pravni red in jih je sprejela v pristopnih pogajanjih. EU je seznanjena z namero Albanije, da si bo prizadevala za rešitev vprašanja visoke stopnje fluktuacije uradnikov na meji.

Kar zadeva **ponarejanje eura**, EU ugotavlja, da namerava Albanija nadaljevati izmenjavo informacij z Evropsko komisijo, Europolom in Evropsko centralno banko v skladu z ustreznimi sporazumi o sodelovanju na področju zaščite eura pred ponarejanjem.

5. Gospodarska merila

EU ugotavlja, da je Albanija na dobri poti, da postane **delujoče tržno gospodarstvo**. EU ugotavlja, da Albanija napreduje pri soočanju s konkurenčnimi pritiski in tržnimi silami v Uniji. Poudarja, da obstaja stalno široko notranje soglasje o temeljnih gospodarske politike, vključno z omejeno vlogo države v gospodarstvu in politično zavezanostjo liberalizaciji trga. EU ugotavlja, da kljub določenemu napredku na tem področju v zadnjih letih šibka pravna varnost, visoka raven neformalne gospodarske dejavnosti, nizka stopnja razvoja finančnega sektorja in težave pri registraciji zemljiških pravic še naprej omejujejo učinkovito delovanje tržnega gospodarstva, kar se kaže v počasni konvergenci in rasti, ki je nižja od potencialne rasti. Albanijo poziva, naj sistematično in temeljito obravnava politična priporočila EU iz zaporednih širitvenih svežnjev in skupno dogovorjene politične smernice v okviru skupnih sklepov v okviru gospodarskega in finančnega dialoga med EU in Zahodnim Balkanom, pa tudi prihodnje zaveze v okviru načrta za rast, ki naj bi Albaniji pomagale izpolniti gospodarska merila. Čeprav v primerjavi z regionalno in evropsko ravno še vedno obstajajo velike vrzeli, EU poudarja, da so se energetska in prometna infrastruktura Albanije, digitalizacija gospodarstva in rezultati izobraževanja močno izboljšali. Ugotavlja tudi, da je treba nadaljevati naložbe na vseh področjih fizične infrastrukture na visoki ravni ter jih dopolniti z boljšim upravljanjem javnih naložb in reformami upravljanja. EU poziva Albanijo, naj izboljša svojo konkurenčnost, ki jo trenutno ovirajo pomanjkanje podjetniškega in tehnološkega znanja in izkušenj, neizpolnjene potrebe po naložbah v človekov razvoj in vztrajno nizka poraba za raziskave in razvoj z višjo kakovostjo in ravnmi rezultatov izobraževanja ter spodbudami za naložbe v raziskave. Albanijo tudi poziva, naj poveča kritje in ustreznost socialne zaščite in zdravstvenega zavarovanja, da bi zmanjšali delež prebivalstva, ki mu grozi revščina, ter tako omogočili vključujoč in socialno uravnotežen gospodarski razvoj.

6. Poglavje 5 – Javna naročila

EU je seznanjena z visoko stopnjo usklajenosti Albanije s pravnim redom EU na področju **klasičnih sektorjev in sektorjev javnih storitev**. Državo poziva, naj pregleda pragove za naročila blaga in storitev, da bi minimalne roke, ki se uporabljajo v postopkih javnega naročanja, in roke za vložitev pritožb uskladili z direktivama EU o javnih naročilih. EU ugotavlja tudi, da je Albanija na področju koncesij delno usklajena s pravnim redom EU. Albanijo poziva, naj se še naprej usklajuje, da bi med drugim obravnavala vprašanja, kot so nenaročeni predlogi, operativno tveganje in zakonodajno področje uporabe. EU poudarja visoko stopnjo usklajenosti Albanije s pravnim redom EU na področju **javnih naročil za obrambo**.

EU je seznanjena, da je Albanija zmerno pripravljena v smislu **zmogljivosti za izvajanje in izvrševanje** na področju javnih naročil. Poudarja, da bi bilo treba v sistemu javnih naročil poleg učinkovitosti poudarek nameniti tudi preglednosti, integriteti in konkurenci v postopkih javnega naročanja. Albanijo poziva, naj okrepi podporo javnim naročnikom prek Agencije za javna naročila, da bi dodatno izboljšali delovanje sistema javnih naročil.

EU poudarja visoko raven usklajenosti Albanije z direktivo o **pravnih sredstvih**. Ugotavlja, da je Albanija pri izvajanju celovitega sistema za upravljanje elektronskih prizivov in pritožb, ki se uporablja za elektronsko vložitev in upravljanje zadev, zagotovila visoko raven preglednosti in izboljšala pravočasno obravnavo pritožb. Državo poziva, naj izboljša zmogljivost komisije za javna naročila, da se zagotovi obravnavo velikega števila pritožb.

7. Poglavje 18 – Statistika

EU ugotavlja, da je **statistična infrastruktura** Albanije delno usklajena s pravnim redom EU. Državo poziva, naj sektorju statistike dodeli ustrezna sredstva, da bi dosegli popolno uskladitev s pravnim redom EU.

EU ugotavlja, da Albanija pri izvajanju glavne **klasifikacije EU** dosega različne stopnje usklajenosti s pravnim redom Unije. Državo poziva, naj zagotovi nadaljnje potrebno delo v zvezi s statističnimi registri, da bi zagotovili popolno skladnost s pravnim redom EU.

EU poudarja, da je Albanija delno usklajena s pravnim redom EU na področju **sektorske statistike**. Albanijo poziva, naj doseže nadaljnji napredek na vseh področjih statistike, da bi dosegli popolno usklajenost.

8. Poglavje 32 – Finančni nadzor

EU ugotavlja, da je Albanija delno usklajena s pravnim redom EU na področju **notranjega nadzora javnih financ** in da je njen zakonodajni okvir na splošno usklajen s standardi EU.

Poudarja, da je sistem notranje kontrole le delno učinkovit in da je odgovornost vodstvenih kadrov v praksi še vedno omejena. Albanijo poziva, naj izboljša izvajanje učinkovite notranje kontrole in okrepi spremljanje, ki ga izvaja centralna usklajevalna enota.

Poziva jo tudi, naj poveča učinek **funkcij** notranje in zunanje **revizije**, da bi bili v celoti izpolnjeni strokovni standardi in načela EU.

Hkrati jo poziva, naj svojo nacionalno zakonodajo v celoti uskladi z direktivo EU o boju proti goljufijam, ki škodijo **finančnim interesom EU**, z uporabo kazenskega prava.

Albanijo tudi poziva, naj uradno vzpostavi in okrepi sodelovanje med pristojnimi nacionalnimi organi na področju **zaščite eura pred ponarejanjem**.

* * *

Glede na trenutno stanje pripravljenosti Albanije in pod pogojem, da se bo država še naprej uspešno prilagajala pravnemu redu EU in ustreznim evropskim standardom iz sklopa 1 ter jih tudi izvajala, EU ugotavlja, da bi bilo treba izpolniti naslednja *vmesna merila*, preden se lahko v okviru pogajalskega procesa sprejmejo naslednji koraki v tem sklopu:

- na horizontalni ravni za sklop 1 Albanija zagotavlja natančno in stalno spremljanje doslednega izvajanja časovnih načrtov za pravno državo, reformo javne uprave in delovanje demokratičnih institucij s trdnim in večdisciplinarnim mehanizmom, pri čemer posebno pozornost namenja ustreznosti človeških in finančnih virov, institucionalnim zmogljivostim, spoštovanju določenih rokov in aktivnemu dialogu s civilno družbo.

Poglavje 23 – Pravosodje in temeljne pravice

Albanija še naprej izvaja celovito reformo pravosodja ter izboljšuje nepristranskost, neodvisnost, odgovornost, strokovnost, kakovost in učinkovitost pravosodnega sistema.

Albanija bo zlasti izpolnila to merilo, ko bo:

- nadaljevala dobro izvajanje reforme pravosodja, ki ga je treba konsolidirati v skladu z relevantnim pravnim redom EU in evropskimi standardi, tudi z nadaljnjo krepitvijo zmogljivosti, učinkovitosti in neodvisnosti, vključno z načeli integritete, zaslug in preglednosti, avtonomnih pravosodnih organov, zlasti visokega sodnega sveta in visokega tožilskega sveta, tudi pri imenovanju njihovih članov;
- okrepila neodvisnost in odgovornost s pravilnim zaključkom postopka preverjanja pod nadzorom mednarodne nadzorne misije ter ohranila odgovornost in integriteto pravosodnega sistema na vseh ravneh po preverjanju, ki ga opravijo dobro usposobljen visoki pravosodni inšpektor in visoki sodni svet ter visoki tožilski svet, vključno s temeljitimi ocenami, sistematičnim in učinkovitim preverjanjem prijav premoženjskega stanja v skladu z visokimi standardi, določenimi s preverjanjem, dosledno uporabo imenovanj in napredovanj na podlagi dosežkov ter zagotavljanjem sistemske odpornosti pravosodnega sistema na poskuse neprimerne notranjega in zunanjega vpliva;

- izboljšala kakovost pravosodnega sistema, vključno z znatnim zmanjšanjem zaostankov pri ocenjevanju, tako da bo dosegla dve tretjini letnih napovedi načrtovanja na podlagi objektivnih meril s kvalitativnimi in kvantitativnimi elementi, znatno pospešila pravočasno objavo utemeljenih odločitev, izboljšala kakovost začetnega in nadaljnega usposabljanja ter okrepila šolo za sodnike, zlasti z zagotavljanjem integritete in kakovosti pedagoškega osebja ter z izboljšanjem kapacitet in sprejemnega izpita;
- postopno izboljšala učinkovitost in uspešnost sodišč in tožilstev ter spodbujala kakovostne pravosodne storitve, vključno s krajšimi roki za izdajo sodne odločbe, zmanjšanjem sodnih zaostankov, zapolnitvijo približno polovice prostih delovnih mest v pravosodju in povečanjem števila podpornega osebja, zadostnimi naložbami v pravosodni proračun za ustrezno kritje pravosodnih potreb, vključno z infrastrukturo, da bi se približali povprečju EU, s spodbujanjem izvensodnega reševanja sporov in vzpostavitev dobro delujočega integriranega sistema za vodenje zadev.

Albanija doseže znaten nadaljnji napredek pri boju proti korupciji in njenem preprečevanju.

Albanija bo zlasti izpolnila to vmesno merilo, ko bo:

- okrepila operativne zmogljivosti ter konsolidirala finančne in človeške vire specializiranih protikorupcijskih organov in rednih pravosodnih institucij za boj proti korupciji;
- dosegla oprijemljiv napredek na vseh ravneh glede dobrih rezultatov pri preiskavah, pregonu in obsodbah v primerih korupcije, zlasti pravnomočnih obsodbah na visoki ravni, vključno z zasegom in zaplembo premoženja;
- izboljšala učinkovitost okvira za preprečevanje korupcije, vključno z znatnim napredkom pri izvajanju priporočil skupine GRECO, zagotavljanjem učinkovitega preverjanja prijav premoženjskega stanja ter doslednim zaključkom upravnih preiskav z ustreznimi sankcijami in predajo organom pregona.

Albanija nadalje krepi varstvo temeljnih pravic v praksi. Albanija bo zlasti izpolnila to vmesno merilo, ko bo:

- sprejela in začela izvajati reformo varstva podatkov v skladu s pravnim redom EU, vključno z izvajanjem sistematičnega odzivanja in učinkovitih zaščitnih ukrepov za varstvo zasebnosti in osebnih podatkov;
- izboljšala svobodo izražanja, vključno s svobodo medijev, med drugim s prenovljenim zakonodajnim in regulativnim okvirom v skladu z evropskimi standardi, najboljšimi praksami in priporočili ter konkretnimi ukrepi za večjo varnost novinarjev;
- okrepila institucionalne zmogljivosti, vključno z organi za enakost, zagotovila uskladitev zakonodaje s pravnim redom EU na področju nediskriminacije, enakosti spolov in boja proti nasilju na podlagi spola ter učinkovite mehanizme za pravna sredstva in pomoč žrtvam, ki so večinoma zagotovljeni iz državnega proračuna;
- izboljšala sistem za zaščito otrok, pri čemer je vodilno načelo največja korist otroka, tudi kar zadeva otroke brez starševske oskrbe ali invalidne otroke, zlasti dokončanje prehoda na oskrbo v skupnosti;
- dosegla odločilen napredek pri vzpostavitvi učinkovitega in preglednega sistema registracije in integriranega upravljanja nepremičnin, ki zagotavlja jasne in varne lastninske pravice, ter pri vzpostavitvi popolnoma digitalizirane storitve najpozneje do takrat, kot je predvideno v ustreznih zavezah Albanije iz časovnega načrta za poglavji o pravni državi; dosegla odločilen napredek pri zagotavljanju, da so vsi katastrski podatki, vključno z lastništvom in katastrskimi kartami, digitalizirani in skrbno posodobljeni, da bodo sistematično odstranjeni prekrivajoči se ali netočni podatki in pritožbe učinkovito obravnavane, ter napredek v smeri zaključka prve registracije nepremičnin najpozneje do takrat, kot je predvideno v ustreznih zavezah Albanije iz časovnega načrta za poglavji o pravni državi; zmanjšala sodne zaostanke v premoženjskih zadevah in učinkovito izvrševala sodne odločbe;
- sprejela podzakonske akte v zvezi s svobodno samoopredelitvijo in uporabo jezikov pripadnikov manjšin, kot je predvideno v časovnem načrtu za poglavji o pravni državi, ter v skladu z evropskimi standardi in okrepila zmogljivost izvajanja, vključno z Odborom za narodne manjšine in njegovimi viri;
- izboljšala usklajevanje svojega zakonodajnega okvira s pravnim redom EU o državljskih pravicah.

Poglavje 24 – Pravica, svoboda in varnost

Albanija doseže oprijemljiv napredek v boju proti organiziranemu kriminalu. Albanija bo zlasti izpolnila to vmesno merilo, ko bo:

- dodatno usklajena s pravnim redom EU na področju boja proti organiziranemu kriminalu, vključno z inkriminacijo pranja denarja, ter povrnitve in zaplembe sredstev;
- dosegla oprijemljiv napredek glede dobrih rezultatov pri preiskavah, pregonu in pravnomočnih obsodbah na vseh področjih hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala (vključno s trgovino z ljudmi in spolno zlorabo otrok, kibernetško kriminaliteto, trgovino z orožjem in trgovino s prepovedanimi drogami), pranja denarja ter financiranja terorizma;
- zagotovila verodostojno in dosledno prakso uvedbe vzporednih finančnih preiskav v zvezi z organiziranim kriminalom in pranjem denarja.
- dosegla oprijemljiv napredek glede dobrih rezultatov pri zasegu in dokončni zaplembi premoženja, pri čemer bo v celoti deloval urad za odvzem premoženjske koristi, pristojen za odkrivanje in sledenje sredstev, pridobljenih s kaznivimi dejanji, kot je predvideno v nacionalni zakonodaji;
- dosegla znaten napredek pri razbijanju mrež trgovine z ljudmi, pri čemer bo poudarek namenjen znatnemu vplivu na ženske in dekleta.

Albanija krepi svoja prizadevanja za sodelovanje na področju drog. Albanija bo zlasti izpolnila to vmesno merilo, ko bo:

- vzpostavila delujoč nacionalni sistem zgodnjega opozarjanja in nacionalni observatorij za droge in jima zagotovila zadostna sredstva ter svojo zakonodajo uskladila s pravnim redom EU o drogah in predhodnih sestavinah za prepovedane droge;
- dosegla oprijemljiv napredek glede dobrih rezultatov na področju zasegov, uničenja in zaplembe ustreznih sredstev ter hkrati zagotovila odločno izvrševanje kršitev zoper zakonito gojenje konoplje.

Albanija v skladu z akcijskim načrtom EU za Zahodni Balkan dosega znatne konkretne rezultate na področju zakonitih in nedovoljenih migracij in azila ter pri vprašanjih, povezanih s schengenskim pravnim redom in zunanjimi mejami. Albanija bo zlasti izpolnila to vmesno merilo, ko bo:

- zagotovila zadostne in stalne zmogljivosti za upravljanje meja in zadostno število osebja za upravljanje mešanih migracijskih tokov, vključno z zadostnimi sprejemnimi zmogljivostmi, učinkovitimi sredstvi za vračanje, načrti za upravljanje povečanega števila prihodov, v skladu z obstoječimi migracijskimi strategijami, ter boljšo usklajenost vizumske politike na podlagi konkretnega načrta;
- dosegla znaten napredek v boju proti tihotapljenju migrantov;
- zagotovila delujoč azilni postopek v skladu s pravnim redom EU in evropskimi standardi, pri čemer država prosilcem za azil zagotavlja potrebne storitve.

* *

Glede na trenutno stanje pripravljenosti Albanije in pod pogojem, da bo država izpolnila vmesna merila v zvezi s poglavji o pravni državi, EU ugotavlja, da se bodo lahko ta poglavja – če se bo Albanija še naprej uspešno prilagajala pravnemu redu EU iz naslednjih poglavij in ga tudi izvajala, ter brez poseganja v kakršne koli dodatne pogoje, določene v nadaljnjih merilih, opredeljenih za sklop 1 – lahko začasno zaprla šele, ko se bo EU strinjala, da so izpolnjena naslednja merila:

Poglavje 5 – Javna naročila

- Albanija v celoti uskladi svoj nacionalni pravni okvir s pravnim redom EU v zvezi z vsemi področji javnih naročil, vključno z zakonodajo o koncesijah in javno-zasebnih partnerstvih, ter mednarodnimi sporazumi, ki nekatera javna naročila izvzemajo iz pravil o javnih naročilih, v skladu s Pogodbo ES, zakonodajo EU o javnih naročilih in drugimi ustreznimi določbami pravnega reda EU;
- Albanija pravočasno pred pristopom vzpostavi ustrezne upravne in institucionalne zmogljivosti na vseh ravneh in sprejme ustrezne ukrepe za zagotovitev pravilnega izvajanja in uveljavljanja nacionalne zakonodaje na tem področju;
- Albanija dosega dobre rezultate glede pravičnega in preglednega sistema javnih naročil, ki zagotavlja stroškovno učinkovitost, konkurenco in močne zaščitne ukrepe proti korupciji.

Poglavje 18 – Statistika

- Albanija predloži ključne makroekonomske podatke (nacionalne račune in statistiko državnih financ/statistiko postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem) v skladu z metodologijo Evropskega sistema nacionalnih in regionalnih računov (ESR) 2010, programom posredovanja ESR 2010, zahtevami glede obveščanja o postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem in drugimi ustreznimi zahtevami, skupaj z zahtevanim podrobnim opisom uporabljene metodologije, Eurostat pa bo že preveril podatke in predložene opise ter potrdil ustrezno uskladitev s pravili EU glede pravočasnosti, popolnosti, skladnosti, preglednosti in točnosti;
- Albanija sprejme časovni načrt za: (i) zapolnitev vseh preostalih vrzeli v vseh preglednicah ESR 2010, (ii) prenos vseh preostalih preglednic iz programa posredovanja ESR 2010, (iii), zapolnitev preostalih vrzeli v informacijah, ki jih je treba zagotoviti skupaj s preglednicami o postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem, in (iv) izvajanje morebitnih preostalih metodoloških vprašanj. Eurostat potrdi ustreznost časovnega načrta.

Poglavje 32 – Finančni nadzor

- Albanija vzpostavi ustrezne upravne in institucionalne zmogljivosti na vseh ravneh in sprejme ustrezne ukrepe za zagotovitev pravilnega izvajanja in uveljavljanja nacionalne zakonodaje o notranjem nadzoru javnih financ;
- državni revizijski organ Albanije izpolnjuje standarde Mednarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucij (INTOSAI);
- Albanija zagotavlja celovito pravno podlago za varovanje zaupnosti preiskav urada OLAF in zadostne operativne zmogljivosti za svojo nacionalno službo za usklajevanje boja proti goljufijam. Albanija izvaja učinkovito nacionalno strategijo za boj proti goljufijam za zaščito finančnih interesov EU. Albanija učinkovito usklajuje dejavnosti na področju boja proti goljufijam in dosega dobre rezultate pri sodelovanju s Komisijo, OLAF in Evropskim javnim tožilstvom in pri prijavljenih nepravilnostih in preiskavah v zvezi s sredstvi EU, da lahko v celoti opravlja svoje naloge;
- Albanija izvaja ženevsko Mednarodno konvencijo o preprečevanju ponarejanja denarja iz leta 1929, svojo zakonodajo uskladi s pravnim redom EU o preverjanju pristnosti eurokovancev in ravnanju z eurokovanci, neprimernimi za obtok, ter preverjanju pristnosti eurobankovcev.

* *

Spremljanje napredka pri usklajevanju s pravnim redom EU in ustreznimi evropskimi standardi ter njihovem izvajanju se bo nadaljevalo med pogajanj. EU poudarja, da bo posebno pozornost namenila spremljanju vseh navedenih posameznih zadev, da bi zagotovili ustrezno upravno zmogljivost Albanije, njeno zmogljivost za dokončno uskladitev s pravnim redom EU na vseh področjih iz tega sklopa ter nadaljnji napredek pri njegovem izvajanju in izvrševanju. Posebno pozornost je treba nameniti povezavam med tem in drugimi pogajalskimi sklopi. Končna ocena skladnosti albanske zakonodaje s pravnim redom EU in ustreznimi evropskimi standardi ter sposobnosti te države za izvajanje bo možna šele v poznejši fazi pogajanj. EU poziva Albanijo, da Stabilizacijsko-pridružitvenemu svetu poleg vseh informacij, ki jih lahko EU zahteva za pogajanja o tem sklopu in ki jih je treba predložiti na konferenci, redno pošilja podrobne pisne informacije o napredku pri izvajanju pravnega reda EU.

Glede na navedeno bo morala konferenca ponovno obravnavati ta sklop, ko bo primerno.

EU tudi opozarja, da utegnejo biti med 2. oktobrom 2024 in zaključkom pogajanj sprejeti novi akti pravnega reda EU.
